

अग्रनख (अग्र + नख) *Nagelspitze*: पावदग्रनखं लिता चन्दनेन R. 2, 9, 43. — Vgl. नखाग्र Bṛh. Âr. Up. 4, 4, 7. M. 2, 167.

अग्रनासिका (अग्र + नासिका) *f. Nasenspitze* R. 1, 28, 10. 5, 18, 32. — Vgl. नासिकाग्र Bhag. 6, 13.

अग्रपर्णी (von अग्र + पर्ण) *f. Name einer Pflanze, Carpogon pruriens* (अजलोमन्) Ratnam. im ÇKDr.

अग्रपूजा (अग्र + पूजा) *f. die erste Ehre, Vorrang, Ehrengabe*: सुराणामग्रजो हि यत् ॥ अग्रपूजामिह स्थित्वा गृहाणेद् विषं प्रभो (Çiva) | R. 1, 45, 24, 25.

अग्रपेय (अग्र + पेय) *n. Vorrang im Trinken, der erste Trunk*: देवा वै सोमस्य राज्ञो ऽग्रपेये न समपादयन् Ait. Br. 2, 25.

अग्रभाषा (अ + ग्रभाषा) *adj. nicht zu fassen* (समुद्र) RV. 4, 116, 5.

अग्रभाग (अग्र + भाग) *m. Obertheil, Spitze, Gipfel* H. 825. Çāk. Ch. 141, 10.

अग्रभुज (अग्र + भुज) *adj. zuerst essend* Taitt. Âr. 10, 13, 9. in Ind. St. II, 93.

अग्रमहिषी (अग्र + महिषी) *f. die erste, vornehmste Gemahlin des Königs*: बह्वीनामुत्तमस्त्रीणां त्वमग्रमहिषी भव R. 5, 22, 16. 3, 53, 34.

अग्रमांस (अग्र + मांस) *n. 1) Herz* (eig. das beste Fleisch) AK. 2, 6, 2, 15. — 2) eine bes. Krankheit, ein Anschwellen des Fleisches im Leibe (उदरमध्यवर्तिमांसवर्धनद्वयपरोगविशेषः) Vaidj. im ÇKDr.

अग्रयान (अग्र + यान) *n. das Hinaustreten vor das Heer in der Absicht den Feind herauszufordern* H. 800.

अग्रयायिन् (अग्र + यायिन्) *adj. voran gehend*: पुत्रस्य ते रणाशिरस्यमग्रयायी दुष्यन्त इत्यभिक्षितो भुवनस्य भर्ता Çāk. 185.

अग्रयावन् (अग्र + यावन्) *adj. vortretend, vbran gehend*: सा देवानामग्रयावैह पातु नराशंसः RV. 10, 70, 2.

अग्रयोधिन (अग्र + योधिन्) *m. Vorkämpfer*: राज्ञसानां वधे तेषामग्रयोधी भविष्यति R. 4, 21, 12.

अग्रलोहिता (अग्र + लोहिता) *f. N. eines Gemüses (चिल्लीशाक)* Rāśān. im ÇKDr.

अग्रवीज (अग्र + वीज) *adj. sich durch die Spitze fortpflanzend* (Pflanze) H. 1200.

अग्रवीर (अग्र + वीर) *m. Hauptheld*: कर्मसु चाग्रवीरः R. 6, 93, 30.

अग्रसंधानी (अग्र + संधानी) *f. das Register, in welches Jama die Werke der Menschen verzeichnet* Trik. 1, 1, 73.

अग्रसंध्या (अग्र + संध्या) *f. Morgenröthe* Çāk. 78, v. 1.

अग्रसर (अग्र + सर) *adj. voran gehend*: त्वमर्कतामग्रसरः स्मृतो ऽसि नः Çāk. 112, v. 1.

अग्रसारा (von अग्र + सार) *f. eine Zählmethode, nach der man den Sand von 100 Koti's von Gangā-Flüssen zu zählen im Stande ist*, Lalit. 141.

अग्रह (3. अ + ग्रह = गृह) *m. ein Brahman in der 3ten Lebensstufe* Trik. 2, 7, 2. — Vgl. गृह्णिन्.

अग्रहस्त (अग्र + हस्त) *m. 1) das Ende der Hand, die Fingerspitzen* R. 2, 23, 4. — 2) die Spitze des Elefantenrüssels Vikr. 107.

अग्रहायण (अग्र + हायण) 1) *m. der Anfang des Jahres, Name des Monats Mārgaśīrṣha*, Çābdar. im ÇKDr. — 2) *f. णी gaṇa गौरादि* v. 1. — Vgl. आग्रहायण.

अग्रहार (अग्र + हार) *m. ein Feld u. s. w., das der König einem Brahmanen zur Nutzniessung überlässt; eine königliche Schenkungsacte*, N. 16, 3. (pl.) Nhl.: अग्रं ब्राह्मणभोजनम् तदर्थं क्रियते राजधनात्पृथक्क्रियते ते ऽग्रहाराः तत्रादयः । Kāturābh.: अग्रहार = शासन.

अग्रान्तन् und **अग्रान्ति** (अग्र + अन्तन्, अन्ति) *n. Spitz'e, Schürfe des Auges*: अग्रान्ता वीक्षमाणास्तु तिर्यग्धातरम्ब्रवीत् R. 2, 23, 5. vgl. 6, 36, 72: दिद्यासि मे राघव चक्षुषो ऽग्रं प्रातः.

अग्राहन् (अग्र + अहन्) *adj. voressend, zuerst essend* RV. 6, 69, 6. (Indra und Vishṇu).

अग्रानीक (अग्र + अनीक) *Spitze des Heeres, Vordertreffen*: दीर्घाल्लैघूं शैव नरानग्रानीकेषु योधयेत् M. 7, 193. अग्रानीकं कपिसिंहाः प्रकर्षन्तु R. 5, 73, 23. — Vgl. अग्र 2.

अग्रायणीय (von अग्रायण [अग्र + अयन]) *n. Name des 2ten der 14 Pūrva's oder älteren Schriften der Ġaina's*, H. 247.

अग्राहिन् (3. अ + ग्राहिन्) *adj. nicht fassend*; von Werkzeugen Suça. 1, 25, 21. von Blutegelein 41, 20.

अग्राह्य (3. अ + ग्राह्य) *adj. nicht wahrnehmbar*: अग्राह्यवीर्यं घ्रातयः R. 3, 22, 20.

अग्रिं = अग्र एति = अग्रिं, eine etym. Spielerei, Çar. Br. 2, 2, 4, 2.

अग्रिमं (von अग्र) P. 4, 3, 23, VArtt. 3. 1) *adj. f. आ. a) voranstehend, der vordere*: कोपली त्वग्रिमः (sc. भागः) H. 614. अग्रिमसूत्र P. 4, 1, 17, Sch. 4, 2, 70, Sch. ist nach unserer Anschauungsweise das folgende Sūtra; vgl. अग्रिमेषु त्रिषु मलेषु bei Mādhv. zu VS. 10, 17. und u. अग्र 3. — b) der erste: समुद्रमांसमव तस्ये अग्रिमा RV. 5, 44, 9. — c) der älteste Ġa-tādh. im ÇKDr. — d) vorzüglich AK. 3, 2, 7. H. 1439. — 2) *f. णा die Frucht der Anona reticulata* Çābdar. im ÇKDr.

अग्रियं (von अग्र) 1) *adj. a) an der Spitze stehend, der erste*: अग्रिं देवासो अग्रियमिन्धते वृत्रहृत्समम् RV. 6, 16, 48. वायौ मन्दानो अग्रियः 8, 26, 25. स्तेमो अग्रियः 1, 16, 7. 9, 62, 25. 26. 83, 3. प्राक्रमिषमुषसामग्रियेव 10, 95, 2. — b) erstgeboren: इह तष्टारमग्रियमुप ह्वये RV. 1, 13, 10; vgl. AV. 14, 8, 2. und अग्रजा. — c) vorzüglich AK. 3, 2, 7. n. das Beste, primitiae: मधो अग्रियम् RV. 4, 37, 4. — 2) *m. ein älterer Bruder* AK. 2, 6, 4, 43. — Nach P. 4, 4, 117. hätte अग्रिय den Ton auf der Mittelsilbe und wäre dessen Gebrauch auf den Veda beschränkt. — Vgl. अग्रीय und अग्र्य.

अग्र्रीय (von अग्र) P. 4, 4, 117. 1) *adj. vorzüglich* AK. 3, 2, 7. — 2) *m. ein älterer Bruder* Rāmān. zu AK. im ÇKDr. — Nach Pāṇini ist अग्र्रीय eine vedische Form. — Vgl. अग्रिय und अग्र्य.

अग्र्य *adj. f. अग्र्यं ledig, unverheirathet*: वेत्ययुर्जनिवान्वा अति स्पृहः RV. 5, 44, 7. जनीयसो न्वग्र्यवः 7, 96, 4. AV. 14, 2, 72. 13, 2, 47. पुत्रमयुवः RV. 4, 30, 16. अस्या इच्छन्मयुवे पतिम् AV. 6, 61, 4. Der pl. des fem. (die Jungfrauen) häufig als Bezeichnung der Finger Naigh. 2, 5. तमो (सोम) हि न्वत्ययुवः RV. 9, 1, 8. दश स्वसेरो अयुवः समीचीः पुमांस (Agni) ज्ञातमभि सं रभते 3, 29, 13. 1, 140, 8. Nach Naigh. 1, 13. soll अग्र्यवः auch die Bedeutung Fluss haben und so wird das Wort RV. 7, 2, 5. und 1, 191, 14. ohne alle Noth von Sājana erklärt. — Vgl. zend. aghrw.

अग्रे s. अग्र.

अग्रैर्ग (अग्रे [loc. von अग्र] + ग् गेहन्) *adj. voran gehend*: अग्रैर्गो राजाप्यस्तविष्यते RV. 9, 86, 45.